

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de slag met het participatieverklaringstraject

In het bestuurs- en uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom tussen Rijksoverheid en de VNG zijn de volgende condities en richtlijnen vastgesteld voor maatschappelijke begeleiding:

1. Praktische hulp: ondersteuning en coaching bij het regelwerk.
2. Hulp bij start inburgering.
3. Stimuleren van participatie en integratie.
4. Uitvoering van het participatieverklaringstraject.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de maatschappelijke begeleiding onder deze condities en richtlijnen, die verankerd zullen worden in de gewijzigde Wet Inburgering (planning 1 juli 2017). In het uitwerkingsakkoord is ook afgesproken het budget voor de maatschappelijke begeleiding (€ 2.370,- per vergunninghouder) structureel te maken. Elke gemeente kiest, met inachtneming van deze condities en richtlijnen, hoe de maatschappelijke begeleiding vorm te geven en hoe deze te organiseren.

Voor de uitvoering van punt 4, het participatieverklaringstraject, stellen gemeenten voor 1 september 2016 een plan van aanpak/brief op. Deze sturen gemeenten aan het COA om in aanmerking te komen voor het verhoogde budget voor maatschappelijke begeleiding

(zie: [Schrijfwijzer plan van aanpak/brief participatieverklaringstraject](#))

In de afgelopen maanden heeft het OTAV regionale bijeenkomsten georganiseerd over de maatschappelijke begeleiding en de participatieverklaring. In de bijeenkomsten zijn de condities en richtlijnen toegelicht (zie ook dit [overzicht](#)) en zijn voorbeelden getoond van de wijze waarop gemeenten de maatschappelijke begeleiding en het participatieverklaringstraject (nu al) vormgeven. In de totstandkoming van deze trajecten maken gemeenten diverse afwegingen.

In dit document koppelen we de meest gehoorde overwegingen terug zodat u weet welke aandachtspunten er zijn in het vormgeven van het traject. Daarnaast linken we de overwegingen aan voorbeelden van gemeenten.

De overwegingen zijn ingedeeld in:

- Wettelijke verplichte onderdelen: dit is wat minimaal terug moet komen in het traject.
- Beleidsoverwegingen: dit zijn punten die u in uw afweging voor de vorm van het traject kunt meenemen. Het gaat voornamelijk over de grote lijnen die bij de start van het vormgevingstraject van belang zijn op ambtelijk en bestuurlijk niveau.
- Lokale overwegingen: dit zijn punten die, ongeacht de grote lijn, van belang zijn in uw afweging en bij ambtelijke uitwerking van het plan. Immers, iedere lokale situatie is anders.

De hier getoonde overwegingen en voorbeelden zijn niet uitputtend en zijn bedoeld ter inspiratie.

Mocht uw gemeente ook een goed voorbeeld hebben, dan nodigen wij u graag uit deze te delen via praktijkvoorbeelden@vng.nl.

	Maatschappelijke begeleiding	Participatieverklaringstraject
Wettelijke verplichte onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Praktische hulp • Hulp bij start inburgering • Stimuleren van participatie en integratie • Uitvoering van het participatieverklaring traject 	<ul style="list-style-type: none"> • Workshop of gesprek van ca. een dagdeel over kernwaarden van de Nederlandse samenleving • Aanbieden ondertekening van de landelijke participatieverklaring in de Nederlandse taal
Beleidsoverwegingen	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbesteden vs. inbesteden • Bij uitbesteden: vrijwilligersorganisatie, professionele organisatie of verbreden opdracht maatschappelijke begeleiding • Bij uitbesteden: aanbesteden of niet? • Integraliteit (bijv. werk, participatie onderwijs, welzijn etc.) • Gewenste mate van maatwerk op doelgroep/persoonsniveau • Mate van gemeentelijke regie op maatschappelijke begeleiding • Beleggen van de coördinatie: intern of extern? • Bij intern: welke gemeentelijke afdeling is de trekker? Bij extern: hoe monitort de gemeente? • Minimum variant vs. uitgebreide variant • Kosten en beschikbaar budget • Borging monitoring van de voortgang (intern/extern belegd?) 	<ul style="list-style-type: none"> • Regionaal samenwerken of pakt de gemeente dit zelf op in de uitvoering? • Inkoop, train de trainer of ontwikkeling workshop in eigen beheer • Verbinding met overige onderdelen maatschappelijke begeleiding • Inbedding in/aansluiten op bestaand lokaal beleid • Wanneer ondertekenen? • Wijze van ondertekening
Praktische (lokale) afwegingen	<ul style="list-style-type: none"> • Relatie en ervaring met uitvoerder • Omvang en samenstelling groep statushouders • Verbinden met lokale en maatschappelijke initiatieven • Beschikbare vrijwilligers in gemeente • Kennis van de doelgroep • (Mate van) betrekken maatschappelijk middenveld in vormgeven van beleid • Betrekken van sport- en vrije tijdsactiviteiten en informeel netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Inkoop bij landelijke partij (bijv. ProDemos, Vluchtelingenwerk) of lokaal (welzijns- of maatschappelijke organisatie) • Verbinding met sociale dienst • Verbinding met lokaal wegwijs maken en welkom heten • Kosten en beschikbaar budget • Inzet tolken (professioneel of informeel) • Inzet ervaringsdeskundigen en oudkomers

Op de website van het OTAV, www.vng.nl/otav vindt u een kaartje van Nederland waarin de voorbeelden omtrent participatie en integratie zijn ingetekend. Zo vindt u makkelijk een voorbeeld in uw regio. Klik voor verschillende voorbeelden die tijdens de regiobijeenkomsten genoemd zijn op onderstaande link:

[Aan de slag met het participatieverklaringstraject: voorbeelden van gemeenten](#) (NB: Niet alle gemeenten hebben al documenten die beschikbaar zijn).

Mocht u meer informatie willen over een bepaald voorbeeld dan kunt u ook bij uw [OTAV accountmanager](#) terecht.